

KA RUKOM REP PHULKUBI

**KRISHI VIGYAN KENDRA (KVK)
EAST KHASI HILLS DISTRICT
SANMER, UPPER SHILLONG - 793009**

U Phulkubi

U Phulkubi u long u jhur uba mih bha ha ki jaka ba kham duna ka jingshit. Bunsien ngi ju rep ia une u jhur na ka bynta u syntiew bad ki sla ba lung jong u. Ha u Phulkubi don shibun ki vitamin, protein bad mineral

Ki jait symbai :-

Na ka bynta u symbai ngi dei ban jied katkum ka jinglong ka jaka bad ka aiom. Ki jait symbai kiba iahap ha kine ki rilum jong ngi ki long kine harum –

Ka Aiom Sara/ thung	Kyrteng ki jait Symbai	Ka Jingshimpor (ha ki sngi)	Ka Jingmih (ha ki kwintal na ka shi hektar ka jaka)
1.Jylliew-Naitung (ba sara lap)	Himkaran (Hybrid) Pusa early synthetic	45 68	247 230
2.Nailar-Nailur (ba sara pdeng)	Pusa sharad No. 497 (Hybrid)	72 70	320 240
3.Risaw- Naiwieng (ba sara dier)	Himari (Hybrid) Mahina (Hybrid) Poosi Meghalaya local	90 92 95 150	440 310 250 420

Ka jingdon kam ka jinglong ka khyndew bad ka suinbneng:-

Ia U Phulkubi ngi lah ban thung ha ka khyndew kaba seisoh bad ba sboh kaba don 6-7 ka pH. Kynmaw ba ngim dei ban thung ia u Phulkubi ha kajuh ka jaka man la u snem, hynrei ngi dei ban pynbud uwei u jait jhur hadien uwei pat kumba 3 snem kynthi bad ban kiar na kaba thung ia ki jait jhur kiba wan na kajuh ka longing (kum u kubi, muli, sohlakum bad kiwei kiwei).

U Phulkubi u kham iadei bha ha ki jaka kiba don ka jingshit kaba 20-25°C na ka bynta u jingthung ba ngi rep/thung ha u bnai Jylliew-Naitung, kumba 15-20°C na ka bynta uba ngi rep ha u bnai Nailar-Nailur bad kumba 8-12°C na ka bynta u ba ngi rep ha u bnai Risaw-Naiwieng.

Ka jingdon kam symbai :-

1. Ba thung lap – 600 kram/ha
2. Ba thung pdeng bad Dier– 400 -500 kram/ha

Ka rukom sara :-

Khnang ban lah sumar khambha ia ka nur sara, ka jingheh ka dei ban long kumba 1 m (3ft) ka jingniar bad 15 cm (5 inshi) ka kynjang. Ha ka nur sara kaba 1m² ka jing heh ngi lah ban ai kumba 4 kilo ka eit masi bad nangta sa jrein ia ka khydew da kaba ai ia ka dawai Captan ba la khleh 2 kram ha ka 1 liter ka um ban iada na ki jingpang iap biej . Ia u symbai ngi dei ban bet ryntih ha u lain. Ka jingjngai na uwei u lain sha uwei pat ka dei ban long 8-10 cm(3-4 inshi) bad ka jingjngai uwei u symbai sha uwei pat 1.5-2 cm(shi inshi duna) bad ka jingjylliew ka dei ban long hi kumba shi inshi duna. Ynda la dep bet dei ban tap bha ia u symbai da ka khydew kab la khleh milai bha bad ka eit masi tyrkong bad shi bynta u shyiap. Ha ka por lyiur ngi lah ban sara ia u symbai ha ki iing plastic (polyhouse) lane ha ki jika kiba tap bha nalor ban iada na ka jinghap slap bajur. Ia ki jika sara ngi dei ban ai um da kaba pyndonkam ia ki tin ai umjhur.

Ka jingdonkam Sboh:-

Na ka bynta shi hektar ka jika, don kam ban ai kumba 20 ton ka eit masi, 266 kilo ka sboh mluh (urea), 375 kilo ka sboh dpei (SSP) bad 99 kilo ka sboh shyiap(potash). Ynda la dei ka por ban rah ia ki sara, ia ka eit masi dei ban ai shi bnai shwa ha ka jika ban thung ia ki sara. Ha ka por thung donkam ban ai sboh dawai da kaba khleh shiteng ka sboh mluh na kaba la mang bad baroh kaba la mang na ka bynta ka sboh dpei(SSP) bad shyiap (potash). Ia ka sboh mluh kaba sah ngi lah ban bynta biang ia ka ha ka ar bynta, kata ai shi bynta hadien 30 sngi ba la rah sara bad kaba sah pat hadien 45 sngi hadien ba lah dep rah sara da kaba shu ber na jrong.

Kaba rah sara :-

Haba ki sara phulkubi ki la dap 4 – 6 taiew ngi la lah ban rah noh ia ki. Ban pynkhain bad ban iada ia ki tynrai ba la phut ,ngi dei ban pynsangeh ka jingai um shi sngi shwa ban rah ia ki sara bad sa ai um pat shi kynta shuwa ban rah sara.

Ka rukom thung :-

1. Ia u jait symbai Phulkubi ba thung lap lah ban thung ha ka jingjngai kaba 45 cm (18 inshi)na uwei u lain sha uwei bad kumba 35 cm (14 inshi) na uwei u tynrai sha uwei pat.
2. Ia u jait symbai Phulkubi ba thung pdeng lah ban thung ha ka jingjngai ka ba 60 cm (24 inshi) na uwei u lain sha uwei bad na uwei u jingthung sha uwei pat 45 cm(18 inshi)
3. Ia u jait symbai phulkubi ba thung dier lah ban thung haka jingjngai kaba 60 cm(24 inshi) na uwei u lain sha uwei bad 60 cm (24 inshi) na uwei u tynrai sha uwei.

Ka jingthiew nuit :-

Ka jingthiew nuit ka long kat kum ka jingdonkam bad kynmaw ba u phulkubi u donkam ban da kara ia ka khydew.

Ka por ot :-

Ka por ot ka long katkum ki jait symbai ba ngi thung. la u phulkubi ngi dei ban kheit noh ha ka por ba u syntiew u dang don ka dur kaba itynnad, dang skhem, dang lieh bha bad dang lung.

Ka jingmih :-

Ka jingmih ka long kat kum ki jait symbai ba ngi thung. Ka jingmih jong u phulkubi uba ngi thung lap ka long 150 - 200 kwintal/ha. Na uba ngi thung pdeng ka jingmih ka long 250 - 300 kwintal/ha bad na uba ngi thung dier ka jingmih ka long 350 - 400 kwintal/ha

Ki Khniang bad ki khniang jingpang :-

1. **Ki khniang bam sla (Leaf Webber) :-** Ki pylleng jong une u khniang ki ia sop shi lymbrum ha ka dur jong ka snur thapbawa ha ki bynta ba shapoh jong u sla da ki khniang ki ban ia ki sla haduh ban da sah sa tang ki thied sla. Kine ki khniang ki pynjulor ruh ia u syntiew. Kine ki khniang ki kham ktah ia u phul kubi uba ngi rep ha u bnai Jylliew – Naitung.

Ki lad jingiada :-

- a) Tam bad pyniap ia ki khniang ha ka por ba u jingthung u dang lung.
 - b) Synreit da ka dawai Endosulfan da kaba khleh 6-7 shamoit ka dawai haka shi pump ka um. Lane da ka dawai multineem 6-7 shamoit ha ka shi pump ka um.
2. **Kaba pang lap kyniur (Damping off) :-** Kane ka jingpang ka kham ktah bha ia ki tynrai ha ka por sara. Ha ki khep ba ka jingpang ka kham jur, ki sara ki jlop bad tlot bad hap ha khydew.

Ki lad jingiada :-

- (a) Ban iada na kane ka jingpang ,ia u symbai shwa ban thung dei ban khleh bad ka dawai Thiram kumba 2 kram na ka bynta shi kilo u symbai
- (b) Wieh ia u tynrai jingthung ha ka dawai Bavistin kumba shi kram ha ka shi litre ka um lane Dithane M – 45 kumba 2 kram ha ka shi litre ka um shwa ban thung.

3. Ka jingpang thoh bthuh ki sla (Downy mildew):-

Kane ka jingpang ka kham pynjulor bad ktah naduh ba u jingthung u dang don ha kper sara haduh ba ynda phuh syntiew. Ki dak ki shin jong kane ka jingpang ki long ba ngin shem ia ka jingthoh bthuh ha ka bynta ba shapoh jong u sla. Kaba iadei ba kane ka dak thoh bthuh ngin shem ia ki jingthoh rong ktieh kiba ia syriem kum ki dak ‘pin’ kiba paw ha ka bynta ba shalor jong u sla, kiba ia snoh lang hadien bad pynmih ia ki dak rong ktieh kiba neh.

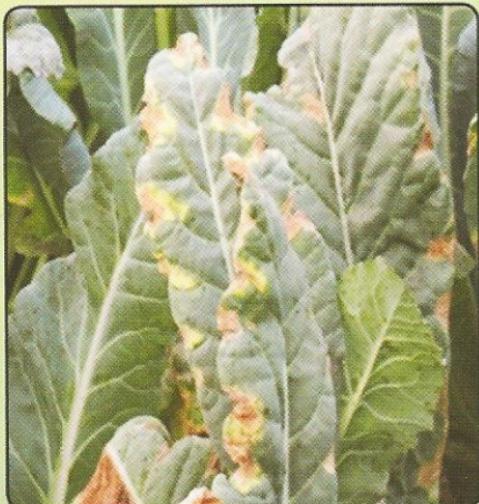
Ki lad jingiada :

- (a) Pyndonkam da u symbai uba bha.
- (b) Kaba pynbud da uwei u jait jingthung hadien uwei pat ha ka juh ka jaka.
- (k) Synreit da ka dawai Dithane-M-45 da kaba khleh 6-7 shamoit ka dawai ha ka shi pump ka um man la ka 7 sngi lada don ki dak jingpang ne jingthoh bthuh. Ka rukom synreit dawai ka dei ban long kat kum ka jing i donkam bad jingjur jong ka jingpang.

4. Black rot :-

Kane ka jingpang ka kham ktah bha ia ki bynta ba shajrong jong u jingthung kham jngai na ka khyndew. Kane ka jingpang ka paw nyngkong eh kum ka jingthoh stem ha ki kliar jong u sla bad nang pur sha u dohnud jong u sla ha ka dur u “V”. Ki symbai ki long ki nongkit jong kane ka jingpang.

Ki lad jingiada :-

- a. Pdem ia u symbai ha ka um khluit kumba 30 minit.
- b. Synreit da ka dawai Copper Oxychloride lane Blue copper 9-10 shamoit ka dawai ha ka shi pump ka um man la ka 10 sngi lada ka jingpang ka jur.

Physiological disorder (Ki jinglong bapher kaba ngi lah ban shem ha u phul)

1. **Buttoning** :- la kane ngi lah ban shem khamtam ha ki jingthung ba dang lung. Ki dak jong kane ka jinglong ki long ba u syntiew u rit bad u kylla kum ka dur u "budam". Ki daw jong kane ka lah ban long na ka jing pyndonkam ia ki sara ba lah iaw ,ka jingduna ka nitrogen ha ka khyndew, ka jingbakla ha ka jingrah sara (kata thung slem ia u sara uba dei ban thung kloj).

Ki lad jingiada :- Dei ban ai sboh kaba biang ha ka khyndew rep.

2. **Whiptail (Ka jingkylla u sla kum u shabuk)**:- Kane ka jingpher ngin shem kham bunsien haba ngi thung lane rep ia u phul kubi ha ka khyndew ba duna ka Molybdenum. Haba don ka jingduna ka molybderum ha ka khyndew ki sla jong u phul kubi ba dang lung ki kylla rong bad lam byrlieh khamtam ha ki rymmiang jong u sla bad nangta sa sdang ban kyllain bad sti. Kane ka jingpher ka lah ruh ban long na ka daw jong ka jingbun ka nitrate bad jingduna ka Molybdenum ha ka khyndew.

Ki lad jingiada :- Na ka bynta shi hektar ka jaka thung synreit shi kilo ka Molybdenum ryngkat bad ka sboh dawai ha ka por thung.